

STOP HF

proti průzkumu těžby i proti těžbě břidlicových plynů či jiných látek v ČR metodou hydraulického štěpení (HF)

Zásadně NESOUHLASÍME s průzkumem ani těžbou břidlicového plynu či jiných látek na Broumovsku, Náchodsku a Trutnovsku ani nikde jinde na území České republiky. Požadujeme, aby pan ministr MŽP ČR Ing. Tomáš Chalupa v rozkladovém řízení rozhodl o zrušení rozhodnutí č.j. 1348/550/11-Ru, 94892/ENV/11 ze dne 9.12. 2011 pro jeho nezákonnost.

Jsme přesvědčeni, že přehodnocení metod průzkumu i dobývání látek z horninového prostředí HF metodou na celém území ČR je nevyhnutelně nutné k zachování našeho životního prostředí. Je zcela zřejmé, že podle našeho právního pořádku nelze nadřadit zájem soukromý (zkoumat a těžit plyn) zájmu veřejnému, což je zachování zdravého životního prostředí, zejména pitných vod v ČR.

Proto se obracíme na všechny vyjmenované instituce, aby urychleně pomohly náš požadavek uvést v život změnou legislativy, neboť hrozí nebezpečí z prodlení.

15.2.2012

Adresováno:

Úřad vlády České republiky, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1 - Malá Strana, PSČ 118 01
Parlament České republiky – Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, Praha 1, PSČ 118 26
Senát parlamentu České republiky, Valdštejnské náměstí 17/4, Praha 1, PSČ 118 01
Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 1442/65, Praha 10, PSČ 110 00

Vážení přátelé,

v současné době MŽP ČR rozhoduje v rozkladovém řízení o možnosti udělit firmě Bargas Energia Czech s.r.o. (mateřská firma Hutton Energy London) vlastněné podnikateli z Austrálie povolení k průzkumné činnosti k ověření zásob tzv. břidlicového plynu na území Trutnovska, Náchodska a Broumova o rozloze cca 777 km².

Jedná se o jednu z prvních společností v ČR z dlouhé řady připravených s potencií těžit uvedený plyn v zemi. Tento nenápadný začátek může skončit hořlavou vodou z našich kohoutků. To a vše s tím spojené zásadně odmítáme.

My,

níže podepsaní, protestujeme proti povolení průzkumu, který může užívat i destruktivní metody zkoumání zásob plynu na předmětném území „Trutnovsko“ i v celém ČR.

Ztotožňujeme se s právní analýzou EPS Brno, které provedlo právní analýzu výše uvedeného rozhodnutí EPS a označilo ho za nezákonné. A to zejména tím, že nedostatečně ozřejmuje, **proč povoluje kontroverzní průzkum a nedává přednost silnějším veřejným zájmům ochrany životního prostředí zejména podzemních vod**, přestože na tyto skutečnosti bylo obcemi a úřady opozorněno! Tím se stalo toto rozhodnutí nepřezkoumatelné a tudíž je nezákonné, v rozporu se správním řádem. Dále: MŽP HK obdrželo nesouhlasná závazná stanoviska dotčených úřadů státní správy k stanovení průzkumu. Podle § 149 odst. 3: „Jestliže bylo v průběhu řízení o žádosti vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost (vždy) zamítne.“ Přesto MŽP HK souhlasilo s průzkumem (sic!), čímž je opět zcela jednoznačně v rozporu se správním řádem. Dle ustanovení § 4 odst. 1 písm. f) zákona č. 62/1988 Sb. u vyhledávání nebo průzkumu ložisek ropy nebo zemního plynu obsahuje žádost o stanovení průzkumného území pro ložiskový průzkum také doložení technické a finanční způsobilosti žadatele. Dle ustanovení § 4a odst. 5 písm. d) **bude žádost o stanovení průzkumného území zamítnuta, pokud žadatel neprokáže požadovanou technickou a finanční způsobilost. Rozhodnutí se však vůbec skutečností, zda žadatel splňuje technickou a finanční způsobilost, nezabývá, a proto je i z tohoto důvodu nepřezkoumatelné – další nezákonnost.** Takto lze pokračovat,

což však není účelem této petice, ale otevřeného dopisu, který Koalice STOP HF adresuje panu ministrovi ŽP. Právní analýzu zde uvádíme proto, aby jasně vyplynulo, že přístup MŽP ČR HK modelově ukazuje, jak chatrný výkon státní správy ministerstvo na svých některých odborech provozuje, uvědomíme-li si, že obdobné žádosti jsou v Podještědí odborem MŽP ČR na stejné úrovni (Liberec) oprávněně zamítány! Ukazuje to tedy jasně na nutnost námi požadované legislativní změny a to na celém území ČR, neboť státní správa není zřejmě schopna chránit veřejné zájmy bez jasnějších návodů.

Na základě zahraničních zkušeností je zcela zřejmé, že **již při průzkumu pomocí HF** hrozí riziko kontaminace podzemních vod chemikáliemi a další negativní vlivy na obyvatelstvo a přírodu (hluk, zápach, zvýšená nákladní doprava, enormní zvýšení spotřeby vody, s již nyní napjatou bilancí, zábory zemědělské či lesní půdy, ničení krajiny, indukovaná zemětřesení, kontaminace povrchových vod atd.) a to nejen vrty ale i 2D průzkumem (těžká technika s hydraulickými buchary indukuje otřesy země s možností poškození nemovitostí – viz Polsko – např. obec Rogów). Proto řada zemí či regionů HF zakázala: Quebec, Francie, Bulharsko. Ve Velké Británii byla HF pozastavena díky otřesům o síle 2,3 Richterovy škály způsobených HF v dubnu 2011 (Blackpool, hrabství Lancashire).

Jsme si jisti, že **HF průzkum (i těžba) je v přímém rozporu s legislativou na ochranu přírody, životního prostředí a zejména znečišťuje podzemní vody. HF je dále v rozporu s veřejným zájmem ochrany životního prostředí, které je dáno ústavou ČR.**

Podle § 2 nařízení vlády ČSR č. 85 ze dne 24. června 1981 o chráněných oblastech přirozené akumulace vod (CHOPAV) Chebská pánev a Slavkovský les, Severočeská křída, Východočeská křída, **Polická pánev**, Třeboňská pánev a Kwartér řeky Moravy, kde v odst. 1 „se v chráněných vodohospodářských oblastech **zakazuje** dle písm. h) **provádět geologické a hydrogeologické průzkumné práce, pokud jednotlivé průzkumné objekty nebudou následně vodohospodářsky využity nebo nebudou následně upraveny tak, aby nedocházelo k ohrožení oběhu podzemních vod** (dále jen NV č. 85). Z uvedených rizik je zřejmé, že již sám průzkum je ohrožením podzemních vod, takže je neuvěřitelné, jak může ministerstvo, chránící údajně i vodu, legalizovat de facto její přímé znečištění! Zdůvodnění takového kroku veřejným zájmem státu zjistit nejistou věc nejistými a rizikovými prostředky, zda je v podzemí dost plynu pro **komerční** využití, na úkor vyšších, jednoznačně daných veřejných zájmů, je trestuhodné selhání.

HF je podle našeho názoru v rozporu i s dalšími ustanoveními legislativy na ochranu pitných vod v ČR – kolize s NV č. 85, § 2, písm. i), bod 4): „**zákaz staveb dálkových potrubí pro přepravu ropných látek včetně příslušenství, pokud nebudou opatřena proti úniku ropných látek do povrchových a podzemních vod nebo pokud nebude vybudován kontrolní systém pro zajišťování jejich úniku**“ a bod č. 5) „**zákaz staveb provozních skladů látek, které nejsou odpadními vodami, a které mohou ohrozit jakost nebo zdravotní nezávadnost povrchových nebo podzemních vod, s kapacitou přesahující potřebu provozu závodu**“, což laguny a sklady chemie u vrtů evidentně jsou.

I kdybychom byli ochotni pominout všechny ostatní destruktivní faktory těžby (emise metanu, znečištění ovzduší, trvalé hoření odpadních plynů metrovými plameny u každého vrtu, budování obřích lagun s toxickou vodou u každého vrtu, enormní dopravní zátěž nákladními automobily spojená s rizikem havárií na povrchových vodách, zničení krajinného rázu na desítky let, což vše může druhotně vést k odlivu turistů z těžebních oblastí) **nesouhlasíme ani s ohrožením natož cílenou kontaminací podzemních vod benzenem či toluenem a dalšími chemikáliemi, které jsou látkami pro vodu a lidské zdraví závadnými dle vodního zákona. Dále nejsme ochotni podstoupit ani riziko snížení zásob podzemní vody či povrchové vody pro potřeby vzniku frakční kapaliny.**

HF znamená hlavně bezprecedentní porušení vodního zákona (č. 245/2001 Sb.):

1. **Chemické látky (zejména často používaný benzen či toluen), které se ženou do podzemí (a to i při průzkumu), jsou látkami závadnými dle vodního zákona (a některé z nich jsou látkami nebezpečnými či zvláště nebezpečnými látkami) bez**

možnosti udělení výjimky pro jejich užití ve vodním prostředí (§ 39 zákona o vodách č. 254/2001 Sb. dále jen vodního zákona). **Je proto naprosto nepřijatelné, aby takový způsob těžby či průzkumu byl kdekoli na území ČR povolen a je legislativním pochybením, že české právo HF metodu nezakazuje. Neboť na jedno horizontální štěpení se dle studie EPA použije 7570 - 15140 m³ frakční kapaliny, což je v průměru 11355 m³ vody, písku a chemie (což při obsahu chemie 0,5%) představuje cca 57 m³. Pro názornost se jedná o 16,2 fekálních vozů typu známé Praga V3S.**

2. **Těžba i finální část průzkumu pomocí vrtů je tak vlastně de facto i de jure legalizovaná havárie na podzemních vodách (viz § 40 vodního zákona).**

HF spočívá ve zhotovení vertikální vrtů až do dvou km a poté jejich stočení do horizontální polohy (stovky metrů). Zde se do břidelic žene voda po vysokém tlakem, obohacené o písek a chemikálie (toxická směs), aby z horniny unikal plyn, což se projevuje mj. indukovanými zemětřeseními (někdy podpořeno i umělými výbuchy pro zlepšení pórčnosti horniny).

Rizika těžby pro podzemní vody, přírodu a zdraví obyvatelstva se tak dají shrnout takto:

1. Svislé vrty propojí zvodnělé kolektory (a i kdyby ne v počátku vystrojení vrtu, tak opakovanými zemětřeseními dojde s nejvyšší pravděpodobností ke ztrátě vodotěsnosti vrtu vůči okolnímu horninovému prostředí), což může mít za následek **narušení hydraulické rovnováhy proudění podzemních vod a to jak s ohrožením vydatnosti pitné vody tak i její kvality.**
2. Na povrch se podaří dostat zpět pouze 30 až 50 procent frakční (toxické) kapaliny. **V podzemí tak zůstane za desítky let zcela nepřijatelný objem toxických látek závadných vodám a lidskému zdraví. Je vysoce pravděpodobné, že budou z hloubek spolu s metanem odvedeny tektonickými puklinami do podzemních pitných vod níže pod zemským povrchem. Není tedy vyloučeno, že pitná voda smíšená s výbušným metanem bude skutečně hořet!** (Tak, jako se to děje např. v USA). **Rovněž není vyloučeno, že touto „cestou“ může unikat i radiace, dosud uzavřená hluboko v zemi. Podle některých zdrojů se nově toto riziko jeví jako největší ze všech jmenovaných.**
3. Pokud by došlo ke kontaminaci (ať již radiací, chemikáliemi či metanem) podzemních pitných vod vlivem HF, vzhledem k obrovskému rozsahu kontaminovaného prostoru v podzemí, **bude se jednat o havárii bezprecedentního rozsahu. Její sanace zřejmě nebude ani možná. Pokud ano, dá se předpokládat, že náklady sanace neponese původce (který mezitím již může dávno těžbu ukončit), ale daňový poplatník. Kontaminace může přetrvávat v případě Polické pánve (velmi pomalý oběh podzemní vody v některých částech pánve až 5000 let) staletí. A jinde tomu bude obdobně.**
4. Čištění frakčních odpadních vod z lagun představuje enormní dopravní zátěž regionů a další přenos rizik do životního prostředí při jejich dopravě a vlastním procesu čištění, který může být rovněž ekologicky velice problematický.

Pro to vše představuje HF **bez nadsázky ekologickou katastrofu**, jejíž rozměry zatím ani nejsme schopni dohlédnout a to kdekoli na celém území ČR. HF zaliděných oblastech s pitnou vodou je hazardem s lidským zdravím a ohrožením budoucích generací. Je-li MŽP ČR schopno „pustit“ HF i do CHKO a CHOPAV (v Polické pánvi navíc s kojeneckou vodou, jednou z nejlepších v EU), **pak musíme protestovat a nesouhlasit. Taková rozhodnutí jdou proti životní pohodě a zdraví nás všech. Havárie v této skoro nejčistší pánvi v ČR by se dotkla nejen desetitisíců občanů Královéhradecka (ale při vědomí vývozu balených vod z této pánve včetně kojeneckých) by znamenala ztrátu či ohrožení pro každého konzumenta těchto vod v celém státě!**

Ekonomicky nelze zanedbat, že pokud se z částí našeho státu stanou těžební pole, můžeme očekávat silný propad turismu a s tím spojený propad naší ekonomiky, s čím rovněž zásadně nesouhlasíme.

Dvě látky se seznamu 2500 chemikálií dnes ve světě používaných k HF.

BEZPEČNOSTNÍ LIST podle Nařízení (ES) č. 1907/2006 (REACH), výňatek

Benzen: Vysoce hořlavá kapalina a páry. Může vyvolat rakovinu. Může vyvolat genetické poškození. Při prodloužené nebo opakované expozici způsobuje poškození orgánů. Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt. Způsobuje vážné podráždění očí. Dráždí kůži.

Opatření na ochranu životního prostředí: Zabránit kontaminaci povrchových a podzemních vod a půdy. Nesmí se dostat do kanalizace, nebezpečí exploze.

BEZPEČNOSTNÍ LIST podle Nařízení (ES) č. 1907/2006 (REACH), výňatek

Toluen: Vysoce hořlavá kapalina a páry. Podezření na poškození plodu v těle matky. Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt. Při prodloužené nebo opakované expozici může způsobit poškození orgánů.

Dráždí kůži. Může způsobit ospalost a závratě. Chraňte před teplem/jiskrami/otevřeným ohněm

Opatření na ochranu životního prostředí: Zabránit kontaminaci povrchových a podzemních vod a půdy. Nesmí se dostat do kanalizace, nebezpečí exploze.

Vážení adresáti,

na základě výše uvedeného Vás vyzýváme, abyste

- 1. navrhli ministři MŽP ČR, pokud tak neučiní sám, aby v současném rozkladovém řízení o průzkumném území „Trutnovsko“ na ověření zásob břidlicového plynu tento průzkum nepovolil a rozhodnutí o stanovení průzkumného území Trutnovsko zrušil pro jeho nezákonnost,**
- 2. abyste na jakékoli jiném území v ČR, třeba již pro průzkum břidlicových plynů schváleném, vymohli zastavit destruktivní způsoby průzkumu hydraulickým štěpením či 2D metodou,**
- 3. navrhli a prosadili legislativní změny tak, aby nebylo možné v ČR průzkum ani těžbu jakýchkoli látek pomocí HF povolit.**

Děkujeme za pochopení a splnění výše uvedených podmínek, což stvrzujeme svým podpisem.

S přátelským pozdravem

Jiří Malík

osoba oprávněná k jednání jménem petičního výboru

Petiční výbor dle § 5 petičního zákona ve složení:

Jiří Malík, Horní 3, 549 57 Teplice nad Metují

Josef Matyáš, Pod Homolkou 1739, 547 01 Náchod

Martin Kašpar, Kocbeře 93, 544 64 Kocbeře

Ing. Jiří Jedlička, Kramolna 175, 54701 Náchod

Petici za petiční výbor sestavili dle § 3 petičního zákona

Jiří Malík, Horní 3, 549 57 Teplice nad Metují

Martin Kašpar, Kocbeře 93, 544 64 Kocbeře

Petiční výbor je zastoupený osobou oprávněnou jednat jménem petičního výboru dle § 5 petičního zákona: Jiří Malík, Horní 3, 549 57 Teplice nad Metují

Podepsané petiční archy prosíme doručovat na adresu:

Ing. Jiří Jedlička, Dobrošovská 960, 54701 Náchod

Petiční archy, info k HF a Koalici STOP HF jsou umístěny na
<http://www.ne-plyn.hys.cz/>